

forekommer mig, at det vilde være meget ilde anvendt, dersom man vilde gaae saa vidt at fremkomme med en Lov, som bestemt lagde Beslag paa Humaniteten, og som krævede Offere af denne Humanitet; da vilde det ikke længere være nogen sand Humanitet, det vilde være en tvungen Humanitet, og den ønsker jeg ikke indført. Den samme ærede Landsthingsmand har sagt, at Sagen var holdt paa Frivillighedens Gebeet, og at dette maatte jeg have overseet. Nei, jeg har ikke overseet, at Paragraphen begynder med „vil Fideicommissbesidderen sælge et Fæstestød“; det har jeg ikke overseet, men det forekommer mig dog at være en forunderlig Frivillighed, hvor man, idet man siger: „Du maa faae Lov til at sælge“, ved Siden deraf kommer med Tvungen og siger: „Du maa vel sælge, men Du skal give denne Dvotadeel fra Dig“. Derved er Frivilligheden hævet, og Tvungen staaer ene tilbage. Det er af den samme ærede Taler fremhævet, at Lehnsbesidderen uden § 5 ei kan give Fæstestøden Noget. Dette troer jeg ikke forholder sig saaledes. Vil Lehnsbesidderen være human, og det Forslag, som foreligger os, gaaer igjennem, saa troer jeg virkelig, at den Taxationssum, som bliver ansat for hans Fæstestøds, ikke er af den Størrelse, at han jo vil indvinde en saa betydelig Capital ved Salget, at han, naar han i Sandhed er human, vel vil kunne have Noget tilovers til at komme den afgaaede Fæsters Livsarvinger til Hjælp. Naar det er fremhævet, at denne Paragraph skulde have den praktiske gode Betydning, at Fæsterne ville kjøbe i levende Live, da er det dog et Spørgsmaal, hvorom der kan være Tvivl. For mig stiller det sig saaledes, at jeg troer, at den vil virke i modsat Retning. Jeg troer, at det vil gaae saaledes, at, naar Fæsteren først seer, at under alle Omstændigheder efter hans Død hans Livsarvinger ville faae en Tjerededeel, saa vil han udsætte at kjøbe, indtil Døden overraster ham og forhindrer ham i at træffe den gode Accord, som han i levende Live kunde afflutte med Godseieren. — Naar det af min ærede Sidemand (Krabbe) idag er fremhævet, hvorvidt Justitsministeren, dersom man ikke gif ind paa nærværende Lovforslag, kunde vedblive at udstede

saadanne humane Bevillinger, som han hidtil har givet, da forekommer det mig, at det ligger aldeles klart i Grundlovens § 32, at Justitsministeren er fuldkomment berettiget til at gjøre, hvad han gjør, naar § 32 siger, at „Kongen meddeler, deels umiddelbart, deels gjennem vedkommende Regjeringsmyndigheder, saadanne Bevillinger og Undtagelser fra den nugældende Lov, som ifølge hidtil gjældende Regler have været i Brug.“ Jeg troer, at det deraf med Klarhed fremgaaer, at Justitsministeren kan vedblive at udstede disse Bevillinger i Fremtiden, ligesom han hidtil har gjort. Jeg troer, at man ved at udstede disse Bevillinger opnaaer det samme Gode, sa end ogsaa et større, end ved den nærværende Lov; men man opnaaer tillige derved at fremsthynde vor hele Fæstelovgivnings Forandring, og det er den, jeg især ønsker. Jeg ønsker den forandret ved en Lov for det Hele, men ikke stumpetvis paa en Maade, som strider imod min Retsfølelse.

Orsted: Jeg vilde vist ikke behøve at tale mere i denne Sag for det Vædringsforslag, som er fremsat af min ærede Sidemand (Blechingberg), og som han med saa megen Styrke har reitfærdiggjort, og hvorfor end yderligere Grunde ere anførte af andre ærede Talere. Men efter det Standpunkt, hvorpaa jeg staaer i nærværende Sag, finder jeg mig dog besøiet til at gjøre nogle Bemærkninger. Jeg kan nemlig ikke gaae ind paa, hvad der er blevet sagt imod den omhandlede Paragraph i det af Folkethinget vedtagne Lovudkast fra Retsfærdighedens Side, ikke fordi jeg jo finder den i sig selv uretfærdig, men fordi jeg mener, at fra det Standpunkt, hvorfra man har vedtaget Lovene her i Thinget, kan man ikke længere ansee den for uretfærdig. Læger jeg Hensyn til Lehns- og Fideicommissbesidderen, da lider han ikke Uret ved den omhandlede Bestemmelse; thi han har jo ingen Ret til at sælge efter det Retsforhold, hvori han hidtil har staaet. Faaer han nu Ret til at sælge under visse Betingelser, saa kan han benytte sig af den, om han vil, og lade være, om han vil. Dertil kommer, hvad der forøvrigt for mig er en Grund til at stemme imod den af Folkethinget vedtagne Paragraph